

Instructie voor de delegatie van het Koninkrijk der Nederlanden naar de veertiende ministeriële conferentie van de United Nations Conference on Trade & Development, Nairobi, 17-22 juli 2016

De United Nations Conference on Trade and Development, UNCTAD, is de VN-organisatie die als allereerste het belang van een samenhangende aanpak van hulp en handel op de agenda heeft gezet en nog steeds internationaal aan de orde stelt. Een thema dat voor het Koninkrijk volop actueel is, getuige de agenda voor hulp, handel en investeringen.

Sinds de eerste VN Conferentie over Handel en Ontwikkeling in 1964 wordt iedere vier jaar een ministeriële conferentie gehouden. UNCTAD wordt door ontwikkelingslanden, verenigd in de G77, gezien als forum waar zij specifiek hun belangen op handels- en investeringsgebied aan de orde kunnen stellen. Binnen het VN-systeem speelt UNCTAD bovendien een centrale rol ten aanzien van de Minst Ontwikkelde Landen.

De ministeriële conferentie is het hoogste besluitvormingsorgaan van UNCTAD en stelt het mandaat en prioriteiten op voor het werkprogramma van UNCTAD.

UNCTAD XIV

De veertiende ministeriële conferentie wordt van 17 tot en met 22 juli 2016 gehouden in Nairobi. Het thema is *From decision to action: moving toward an inclusive and equitable global economic environment for trade and development*.

Er zijn vier sub-thema's:

- Kansen en uitdagingen in multilateralisme voor handel en ontwikkeling;
- Bevordering van inclusieve en duurzame economische groei door middel van handel, investeringen, financiering en technologie om welvaart te bereiken voor iedereen;
- Economische structurele transformatie en samenwerking om economische weerbaarheid te bouwen en bespreking van handel en ontwikkelingsuitdagingen en kansen, op alle niveaus, binnen het mandaat van UNCTAD;
- Bijdragen aan de effectieve implementatie en follow-up van de 2030 Agenda voor Duurzame Ontwikkeling (de *Global Goals*), en relevante resultaten van wereldwijde conferenties en toppen, voor zover gerelateerd aan handel en ontwikkeling.

De conferentie bestaat uit formele onderdelen (Algemeen debat, *Committee of the Whole*), diverse fora (World Investment Forum, Jeugdforum, Civil Society Forum, Grondstoffenforum) en informele side events. In de *Committee of the Whole* wordt over de uitkomsten van de conferentie onderhandeld.

Algemene inzet met betrekking tot UNCTAD

UNCTAD is het VN-orgaan verantwoordelijk voor het beleid op het snijvlak van handel, investeringen en ontwikkeling, waarmee de organisatie in potentie uitstekend aansluit bij de Nederlandse agenda voor hulp, handel en investeringen.

Vooraf op het gebied van investeringen maakt UNCTAD deze rol waar en is de toegevoegde waarde van UNCTAD duidelijk. UNCTAD publiceert op dit gebied sterke, gebalanceerde analyses die van invloed zijn op beleidsmakers in Noord en Zuid, en levert gewaardeerde technische assistentie. De technische assistentie op het gebied van (overheids-)schulden in lage en middeninkomenslanden is eveneens een sterk punt van UNCTAD.

Hier staat tegenover dat de organisatie vaak inefficiënt was en dat gebrek aan politieke strategische sturing leidde tot incoherentie binnen de organisatie, zoals ook de scorekaart voor UNCTAD¹ vermeldde die in 2015 aan de Tweede Kamer is aangeboden. Nederland steunt daarom de inspanningen van Secretaris-Generaal Kituyi en zijn plaatsvervanger Reiter om het UNCTAD-secretariaat te hervormen. De organisatie moet worden versterkt om op effectieve manier bij te dragen aan het behalen van de *Global Goals*. Punten waarop Nederland inzet zijn o.a.:

- Implementatie van de uitstaande aanbevelingen ter versterking van de organisatie van de *Joint Inspection Unit (JIU)* en *Office of Internal Oversight Services (OIOS)*;
- Versterking van de implementatie van *Results Based Management*.
- Een sterkere focus in het onderzoek en publicaties van de organisatie die zich vertaalt in een kleiner aantal publicaties, van hogere kwaliteit.

Koninkrijksinzet voor de UNCTAD XIV-conferentie

Belangrijkste doelstellingen voor het Koninkrijk tijdens de UNCTAD XIV zijn:

- Binnen het werkkterrein van hulp, handel en ontwikkeling dient UNCTAD bij te dragen aan de implementatie van de 2030 Agenda voor Duurzame Ontwikkeling (de Global Goals) en de Addis Ababa Actie Agenda, zonder de inhoud van deze relatief recente Agenda's aan te passen. UNCTAD heeft bijvoorbeeld meerwaarde in de discussie omtrent de mobilisatie van benodigde private investeringen. UNCTAD dient zich met name te richten op de meest kwetsbare landen: minst ontwikkelde landen, kleine ontwikkelende eilandstaten, niet aan zee grenzende landen.
- Aandacht voor de impact van duurzame handel en investeringen. Impact wordt bereikt met beleid waarin inclusiviteit centraal staat (ongelijkheid, positie vrouwen en jongeren). Inclusiviteit is bij uitstek ook een doelstelling voor ontwikkelingslanden zelf en UNCTAD, inclusief WIF, zou daar meer nadrukkelijk ondersteunend in kunnen zijn.
- Het stroomlijnen van het brede mandaat van UNCTAD is wenselijk, maar achtereenvolgende conferenties hebben aangetoond dat het weerbarstig kan zijn met 194 lidstaten tot overeenstemming te komen waar de focus van UNCTAD zou moeten liggen. Vooruitgang lijkt evenwel mogelijk door in te zetten op versterking van het UNCTAD secretariaat, in lijn met de hervormingen van de Secretaris-Generaal. Zo kan Results Based Management helpen de kwaliteit en samenhang van UNCTAD producten te verhogen.
- Het Koninkrijk kan in diverse fora aan de hand van concrete voorbeelden de eigen inzet op hulp, handel en investeringen zichtbaar maken.

Inzet World Investment Forum (WIF)

Het tweejaarlijkse World Investment Forum biedt een platform voor het bevorderen van duurzame investeringen. Door het samenbrengen van ministers, staatshoofden, het

¹ Zie Kamerbrief 33 625, nr. 170, juni 2015

bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld worden ervaringen in constructieve sfeer uitgewisseld.

Er is een wereldwijd jaarlijks tekort van 2,5 biljoen dollar aan investeringen in ontwikkeling gerelateerde sectoren. Het mobiliseren van private investeringen naast overheidsinvesteringen is dus essentieel om de Global Goals te bereiken. Het Koninkrijk is van mening dat deze investeringen niet alleen financieel rendement moeten opleveren maar ook duurzaam en inclusief moeten zijn. Aan de hand van praktijkvoorbeelden zal de delegatie illustreren wat Nederland hieraan doet, want inclusiviteit en duurzaamheid komen niet vanzelf.

De sessies over bevordering van investeringen in de *Global Goals* en de Internationale Investeringsverdragen Conferentie bieden gelegenheid nader in te gaan hoe deze investeringen te verwezenlijken. UNCTAD doet een aanzet. Het World Investment Report 2016 signaleert dat het aantal Internationale Investeringsovereenkomsten blijft stijgen en dat de meeste nieuwe overeenkomsten clausules bevatten die duurzame ontwikkeling steunen. UNCTAD pleit er voor dat al bestaande overeenkomsten worden herzien en gemoderniseerd naar het voorbeeld van de nieuwe overeenkomsten. Ook vestigt UNCTAD de aandacht op het belang van investeringsfacilitatie. Terwijl veel landen zich richten op het promoten van hun land als investeringsbestemming, wordt onvoldoende beleid gericht op het vergemakkelijken van duurzame investeringen. Opname van investeringsfacilitatie in Internationale Investeringsovereenkomsten komt zelden voor. UNCTAD doet aanbevelingen ten aanzien van transparantie en voorspelbaarheid van beleid, vereenvoudiging van procedures, en dienstverlening aan investeerders.

Het Koninkrijk kan als achtste investeerder wereldwijd een voortrekkersrol innemen om de focus op, en coherentie tussen, hulp, handel en investeringen te benadrukken. Internationale afspraken en nationale maatregelen dienen elkaar te versterken. Nederland draagt met bijvoorbeeld FMO en instrumenten als DGGF en DRIVE bij aan duurzame investeringen voor ontwikkeling.

Tijdens de Internationale Investeringsverdragen Conferentie zal Nederland haar positie op investeringsbeschermingsverdragen uitleggen. Het Nederlands investeringsbeschermingsbeleid bevindt zich in een fase van herziening vanwege zorgen over de mogelijkheid voor staten om te reguleren in het publieke belang en over het functioneren van het geschillenbeslechtsmechanisme. In EU-verband is er een nieuwe standaard waarbij deze zorgen zijn geadresseerd. Nederland zal haar eigen Investeringsbeschermingsovereenkomsten conform deze nieuwe standaard herzien.

Jeugdforum

Het Jeugdforum is een nieuw initiatief van UNCTAD. Voor het behalen van de Global Goals in 2030 is het essentieel nu de jeugd die dan aan het roer zal staan te betrekken bij de vormgeving van de wereld in 2030. Het vierdaagse forum zal ingaan op onderwijs, werkgelegenheid en overheidsverantwoording en wordt afgesloten met het aanbieden van de conclusies aan enkele ministers die op de aanbevelingen zullen ingaan. Betrokkenheid van en werkgelegenheid voor jongeren sluit goed aan bij beleidsprioriteiten van het

Koninkrijk. Als voorbeeld kan worden genoemd de bijdrage van 50 miljoen euro ter bevordering van ondernemerschap door en werkgelegenheid voor Afrikaanse jongeren (o.a. via LEAD en DGGF-programma's).

Side events

Naast het officiële UNCTAD-programma organiseert een scala aan landen en organisaties een breed spectrum aan nevenprogramma's, de zogenaamde *side events*. Kernboodschap van de delegatie tijdens *side events* zal de noodzaak zijn te zorgen dat handel en investeringen inclusief zijn. Aanvullende maatregelen zijn nodig om de armste landen, het midden- en kleinbedrijf, vrouwen en jongeren te bereiken.

Nederland zal zelf samen met het UNCTAD secretariaat een Ronde Tafel bijeenkomst organiseren om publiciteit en bewustzijn te genereren voor het douane e-certificeringssysteem ASYCER, dat Nederland heeft helpen ontwikkelen. Met het ASYCER systeem worden elektronische fytosanitaire certificaten verleend en verwerkt. Een MoU zal worden ondertekend ter voortzetting van de samenwerking.

Uitkomstdocument

Als EU-voorzitter heeft Nederland een grote rol gehad in de uitwerking van de gezamenlijke Europese positie voor de onderhandelingen over UNCTAD's werkprogramma (Raadsconclusies 13175/15). Samen met de EU-delegatie draagt Nederland deze positie uit tijdens de lopende onderhandelingen over het uitkomstdocument. In Nairobi zal Nederland als trekker van het voorbereidingsproces nog een ondersteunende rol spelen.

Ter aanvulling op het hierboven gestelde zal de delegatie rekening houden met de volgende punten met betrekking tot het uitkomstdocument:

- Geen heronderhandeling WTO MC 10 in UNCTAD-kader (para 25) en geen herinterpretatie van Agenda 2030 en AAAA (para 84).
- Ten aanzien van een multilateraal raamwerk voor schuld herstructurering (para 32, 33, 40) geldt het EU-standpunt: *a legally binding statutory sovereign debt restructuring mechanism is not the best approach for the work on sovereign debt restructuring, en the IMF is the appropriate institution to host global discussions on this subject and that the work on sovereign debt restructuring should remain in the IMF.*
- In para 39 (en 59) dient bij de referentie aan de Global Goals te worden vastgehouden aan de compromistekst uit de Addis Ababa Action Agenda die geen melding maakt van *common but differentiated responsibilities*.
- Geen koppeling van UNCTAD's activiteiten op grondstoffen aan belastingontwijking (para 40.i).
- Overdracht van technologie dient te zijn op *mutually agreed terms* (para 48)
- Opname van gender-gerelateerde teksten uit AAAA en de Women's Empowerment Principle van de VN Global Compact en UN Women (para 60.y).

- UNCTAD dient bij te dragen aan de implementatie van de Global Goals, maar terughoudendheid bestaat ten aanzien van een monitoringsrol voor UNCTAD buiten het kernmandaat van hulp, handel en investeringen (para 107 d).

Delegatie

- Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, mevrouw Lilianne Ploumen (delegatieleider)
- Directeur-Generaal Internationale Samenwerking, Christiaan Rebergen
- Chef de Poste Nairobi, de heer Frans Makken
- Plaatsvervangende Gevolmachtigde Minister van Curaçao, Anthony Begina
- Hoofd Economische Afdeling van Permanente Vertegenwoordiging Genève, tevens Plv WTO, Elsbeth Akkerman
- Eerste Ambassadesecretaris Permanente Vertegenwoordiging Genève, Wouter Biesterbos
- Coördinerend beleidsmedewerker Directie Duurzame Economische Ontwikkeling, Hajo Provó Kluit